

Erik Skovenborg

Exlibris med vinmotiver

Erik Skovenborg

Vin-exlibris

Frederikshavn 2009

Vin-exlibris

- et essay om bogejermærker med vinmotiver og hvordan man anskaffer sig dem, hvordan man bruger dem, hvordan man samler på dem og hvorfor man elsker dem.

”Hvor taknemmelig er jeg ikke over stadig at have hos mig, på mine hylder, så mange gamle venner, de bøger, jeg har samlet gennem et helt liv. Der findes, det ved jeg, mange bibliofiler, der ejer langt flere bøger, end jeg, men jeg har ikke fantasi til at forestille mig nogen bogelsker, der har samlet en mere repræsentativ bestand af bøger om vin, ikke blot værker, der udelukkende handler om vindyrkning og vinfremstilling, men også bøger, hvor vinen som produkt betragtes ud fra moralske, sociale, økonomiske og medicinske synsvinkler. Derfor, skønt Bibelen ingenlunde kan kaldes en ”vinbog”, tøvede jeg ikke et øjeblik da jeg fik chancen for at købe en smuk foliant af Gutenbergs Bibel, trykt i Mainz omkring 1455, med profeten Esajas’ fortælling om at plante en vingård.”

Det er åbenbart for enhver at André L. Simon holdt meget af sine vinbøger, og han tøvede heller ikke med at anskaffe sig et bogejermærke til sine elskede bøger (Fig. 1). Navnet på kunstneren er gået tabt, men motivet har et indhold som det sig hør og bør for en sand vin- og bogelsker: en gammel vinstok fyldt med drueklaser, et emblem med latinsk inskription (Salme 94,12: ”Salig den Mand, du

tugter, Herre, og vejleder ved din Lov”), en bog prydet med Den Franske lilje, Fleur-de-lis, og tre folianter i nederste højre hjørne. Motivet har dog en brist: ejerens navn er kun repræsenteret med initialerne ALS. Al den stund at det væsentligste formål med et exlibris er at fremme bogens tilbagevenden til dens rette ejer, kan initialer og andre former for gåder ikke anbefales.

Regel nr. 1: Et exlibris bør vise bogejerens navn klart og tydeligt.

Fig. 1

Sibi et amicis

Bogejermærker ville ikke have eksisteret, havde det ikke været for Johann Gutenbergs geniale opfindelse i 1440 af et instrument, som kan sammenføje løse typer til linjer og hele bogsider. Med dette instrument monteret i en gammel vinpresse (sic!) lykkedes det

ham fra 1455-58 at trykke 180 eksemplarer af sit mesterværk, Mazarinbibelen, som det faldt i André Simons lod at købe et eksemplar af. Vinpressens fadderskab til trykpressen udgør motivet i et exlibris udført som radering af den tyske kunstner *Andreas Raub* til Friederike & Franz S. - endnu et eksempel på en klar overtrædelse af regel nr. 1, men et meget interessant motiv (Fig. 2).

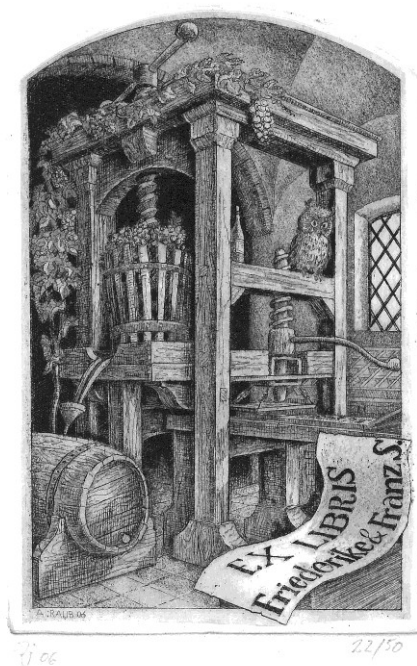

Fig. 2

Af de 140 papirudgaver findes i dag 15 komplette eksemplarer og 20 delvis. Det er meget smukke (og vanvittigt kostbare) bøger, og det er næsten umuligt at forestille sig, at det skulle kunne lade sig gøre at fremstille en så vellykket bog ved trykning i første

forsøg. Det er opfindelsen af alfabetet engang i 700-tallet f.Kr. og indførelsen af kunsten at trykke bøger godt to tusind år senere, der har skabt grundlaget for både den vestlige civilisation og exlibriskunsten!

Med vindyrkning og nydelse af vin som væsentlige elementer i tysk kultur kan det ikke undre, at et af de tidligste tyske exlibris, *Albrecht Dürers* træsnit fra 1502 til vennen Willibald Pirckheimer (Fig. 3), har et heraldisk motiv prydet med vinranker og overflødighedshorn fyldt med druer. På den tid var kunstnere lærde folk med klassisk skoling i latin, græsk og hebræisk samt et grundigt kendskab til symbolik og historie. Dürer var ingen undtagelse, og han forsømmer ikke lejligheden til at skilte med sine kundskaber.

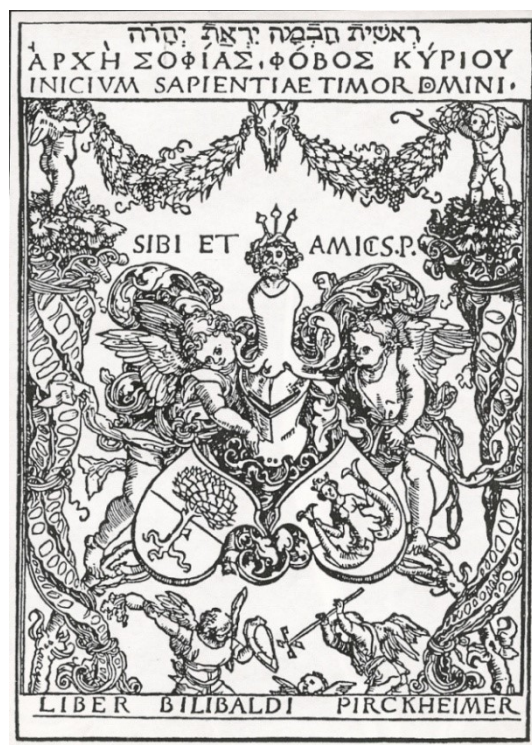

Fig. 3

Bemærk ejerens motto midt i motivet: SIBI ET AMICIS. Pirckheimers bøger var ikke kun for ham selv, men også for hans venner. Et exlibris bør aldrig være en markering af ejerens nærighed, men et adgangspas til biblioteket for gode venner i harmoni med den smukke gamle skål: "Gid du aldrig må mangle en ven, eller en flaske at dele med ham!"

Hvert andet år arrangeres der en exlibriskongres et eller andet sted i verden, og i september 2002 var det Dansk Exlibris Selskab, der i samarbejde med Frederikshavn Kunstmuseum & exlibrissamling havde ansvaret for den 29. Internationale Exlibriskongres. Ud over fornøjelsen ved at se en række flotte udstillinger med ny exlibriskunst og bytte sig til nye perler til sin exlibrissamling, er det væsentligste udbytte ved at deltage i en kongres chancen for at træffe nye samlere og kunstnere og muligheden for at knytte venskaber på tværs af landegrænserne. Det har skabt denne artikels forfatter flere gode kontakter i Japan, og hvad var mere naturligt end at invitere dem til at kigge indenfor på turen hjem fra Frederikshavn. Det blev til nogle hyggelige timer i Århus med vin i glasset, exlibriskunst på bordet, eksempler på origami, den japanske papirfoldekunst, og en visit i den gamle by. Den japanske kunstner *Yoshiaki Hara* skabte efter hjemkomsten et exlibris i silketryk til minde om dagen. Motivet er en smuk illustration af exlibris-samlerens til-lægsgevinst: Han mangler aldrig sam-

lervenner, som han kan dele en flaske med (Fig. 4).

Fig. 4

Albrecht Dürers træsnit var skåret til "Liber Billibaldi Pirckheimer" for at markere, hvem der var ejer af bogen. Ejerskabet kan også vises ved at føje ordene "Ex Libris" til motivet. Ex Libris (stavet i to ord uden bindestreg) er latin og står for "af bøger". "Ejer" er underforstået, og Ex Libris fortæller således, hvem der ejer bibliotekets bøger. Samme budskab kan sendes med udtryk som "Hans bog", "Hendes bog", "Fra N.N.'s bibliotek" etc. Hvis bogejermærker omtales som begreb, skrives "exlibris" i ét ord med små bogstaver.

Regel nr. 2: På et bogejermærke skrives "Ex Libris" i to ord med store begyndelsesbogstaver og uden bindestreg.

Fig. 5

Et krav om skønhed

De fleste af verdens vindistrikter forener landskabelig skønhed med små landsbyer beboet af venlige mennesker som de unge mennesker, der sover rusen ud i det idylliske, græske landskab skildret af *Jelena Kisseljowa* i en farvelagt radering (Fig. 5) til den danske exlibriskender og storsamler Klaus Rödel. Dertil kommer vinkulturens positive bidrag til områdets billedkunst og litteratur, patricierhuse og slotsarkitektur, velholdte haver og parker, elegante drikkeglas og smukke krystalkarafler. Sidst, men ikke mindst, skaber symbiosen af lokal madkultur og lokal vin en gastronomisk tour de force, der kan nydes på egnens restauranter.

I mange år forenede Mario de Filippis rollen som ivrig exlibris-samler, med hundredvis af exlibris i

eget navn som byttemateriale, med rollen som succesfuld restauratør i byen Arezzo. Det bør ikke komme bag på nogen at mad og vin er et motiv, der går igen på mange af den livsglade italieners bogejermærker. Den tjekkiske kunstner *A. Koutnys* farveradering er på en gang en kompliment til såvel templet for mad og drikke, Ristorante Buca di San Francesco, og til den vinelskende storsamler Mario de Filippis (Fig. 6).

Fig. 6

På mange måder er vinen blevet et symbol på det gode liv i bred forstand. En by som St. Helena, der lever af og for Napa Valleys vine, kan fremvise mange eksempler på vinøs hedonisme. For en bogelsker er en af attraktioner-

ne i St. Helena et vinbibliotek, der drives af Napa Valley Wine Library Association. I en tid, hvor de fleste biblioteker er bukket under for praktiske metoder til identifikation som uskønne stempler og stregkoder, er det en behagelig overraskelse at møde i hundredvis af bøger om vin forsynet med bibliotekets smukke exlibris af grafikeren *Mallette Dean* (Fig. 7).

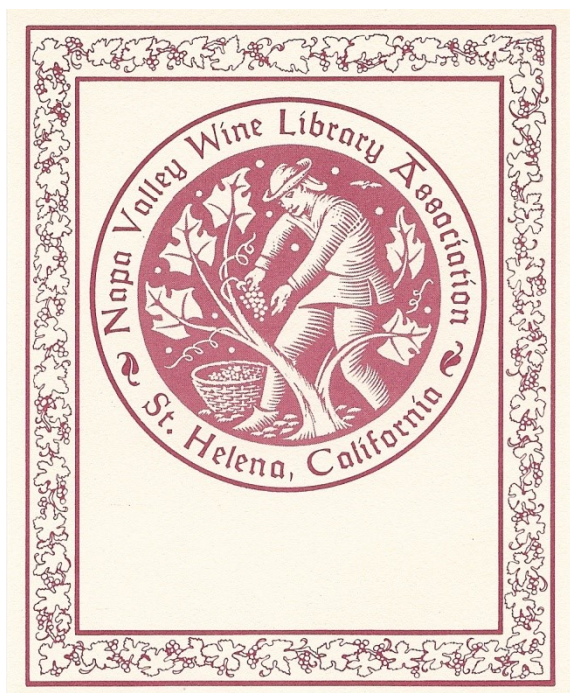

Fig. 7

Det enkle motiv, et emblem med en vinbonde på høstarbejde omkranset af vinløv, er trykt med den sarte, rosa farve, som en god Napa Cabernet først opnår efter mange års lagring i kælderen.

Kendere af californisk vin vil vide, at der i årtier har været en venskabelig kappestrid mellem Napa Valley og Sonoma Valley om hvilken af de to kendte vinområder, der lavede den

bedste vin. Hvad exlibris angår, vil bibliotekerne i Napa og Sonoma heller ikke stå tilbage for hinanden. Motivet på Sonoma County Wine Library's exlibris, skåret i træ af *Rik Olson*, antyder den tætte sammenhæng mellem vinstokke, druer og bøger i bibliotekets samlinger (Fig. 8).

Lige som Napa og Sonoma står sammen om at skabe de ypperste vine, forener kravet om bibliofil æstetik de to biblioteker i Sonoma og Napa, og behovet for at udpege en vinder må vige for anerkendelsen af begge de to bogsamlinger, der har valgt ikke blot at informere om bøgernes ejerskab men også, med et smukt exlibris, at sende et budskab om institutioner, der lægger vægt på skønheden i tilværelsen.

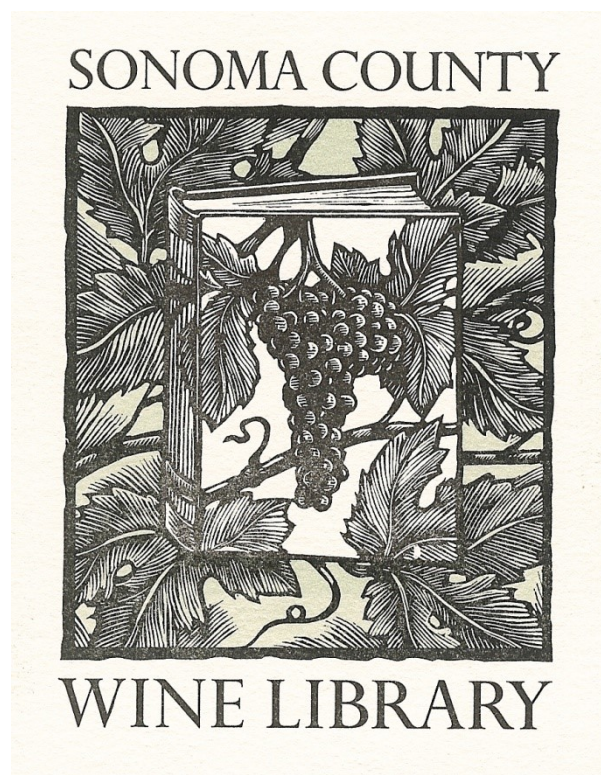

Fig. 8

Regel nr. 3: "Et bogejermærke bør være en fryd for øjet og en prydding for bogen i al fremtid, så de nødvendige engangsudgifter til anskaffelsen burde ikke spille nogen større rolle". (*Walter Hamilton*, 1894).

Kunsten at kede

Hvis man er tilbøjelig til at følge *Walter Hamiltons* råd, kunne en forfinet og kostbar teknik som kobberstik være en mulighed. Gravstiklens arbejde i den glatpolerede kobberplade levner mulighed for et motiv med fine detaljer, som aldrig vil kunne ydes fuld retfærdighed ved gengivelse i reproduktion, men lad os følge *Lord Badelys* minutiøse arbejde med stiklen for at skildre ejeren, den engelske vinhandler *Francis Berry*, og hans hjemmebane (Fig. 9).

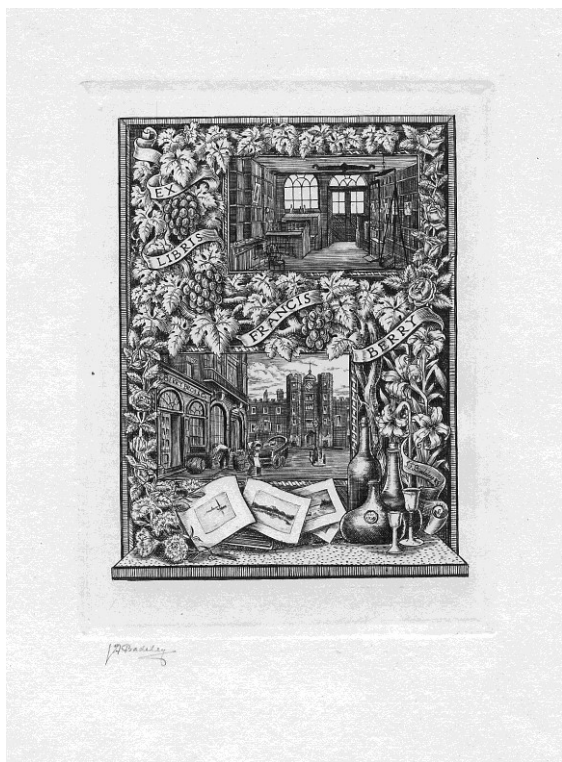

Fig.9

I 1894 trådte *Francis L. Berry* (1876-1936) ind i familiefirmaet, hvor han med stor dygtighed plejede gode forbindelser med leverandører på fastlandet, øgede firmaets omsætning og udfyldte en betydelig plads i ledelsen gennem mange år. Hans hjem i Wimbledon var fyldt med frugterne af et langt liv som kyndig samler, og hans vennekreds talte ikke alene kolleger men også kendte kunstnere. Motivet sammenstykker *Francis Berrys* liv og arbejde. Øverst et kig ind i butikken. Nederst vises facaden af *Berry Brothers and Rudd's* vinhandel i *St. James's Street* med *St. James's Palace* i baggrunden. Udover et bånd med ejerens navn, omfatter kompositionen vinløv, blomster, kunsttryk, vinbægre og antikke vinflasker. I nederste højre hjørne har kunstneren tilføjet et bånd med navn og årstal: "Badely 26".

Det er alt sammen meget interessant, men kunsten at kede er at fortælle det hele. Det er særlig vigtigt at undgå denne faldgrube, når man er ved at bestille et exlibris. Forsøg at fokusere på et enkelt område, for eksempel bogelskerens arbejde. For englænderen *Stephen Skeltons* vedkommende består det daglige arbejde i at dyrke druer og lave vin. Hans hustru *Linda* så muligheden for et godt exlibrismotiv og en gave til *Stephens* 40 års fødselsdag, så hun kontaktede kunstneren *Michael Renton*, der skar et motiv i træ af munke fra Middelalderen i færd med at plukke druer og tappe vin (Fig. 10). Med alle sine drueklaser og alt sit vinløv skåret med ornamental detal-

jerigdom har vi her et både enkelt og smukt exlibris motiv, der fryder øjet uden at kede.

Fig. 10

Gør ikke opgaven umulig for kunstneren ved at forlange et design med et billede af dit hjem, et symbol på dit arbejde, en reference til din familie, en skildring af dine fritidsinteresser, nogle gamle bøger, en klog ugle og så måske lige dit stjernetegn for at fuldende kollagen. Med tiden vil du blive led ved et så rodet motiv, og enhver ordentlig kunster ville protestere mod et sådant oplæg. Lad uglen passe sig selv, og vælg i stedet dit yndlingsdyr: en glad kat, nogle bøger og et glas rødvin var alt hvad den finske exlibriskunstner *Osmo Omena-*

mäki behøvede for at tegne et enkelt og charmerende exlibrismotiv til Aila Koulu (Fig. 11). Og husk at det er helt i orden at have mere end et personligt exlibris; det kunne fx være et motiv, der passer til fagbøgerne, et smukt exlibris til vinbøgerne, et specielt exlibris til samlingen af kriminalromanerne etc. Forfatteren til disse linjer har over 50 forskellige bogejermærker!

Regel nr. 4: Undgå at kede med for mange detaljer; vælg et enkelt motiv til dit exlibris.

Fig. 11

Om ugler og ordspil

Den hollandske kunstner *A. Frederiks* har som motiv til *L. Kuipers* exlibris valgt en bødker i færd med at lave en vintønde (Fig. 12). Et nydeligt motiv i

sort og hvidt, der samtidig rummer en leg med ord: det engelske ord for bødker, cooper, udtales på samme måde som ejerens navn.

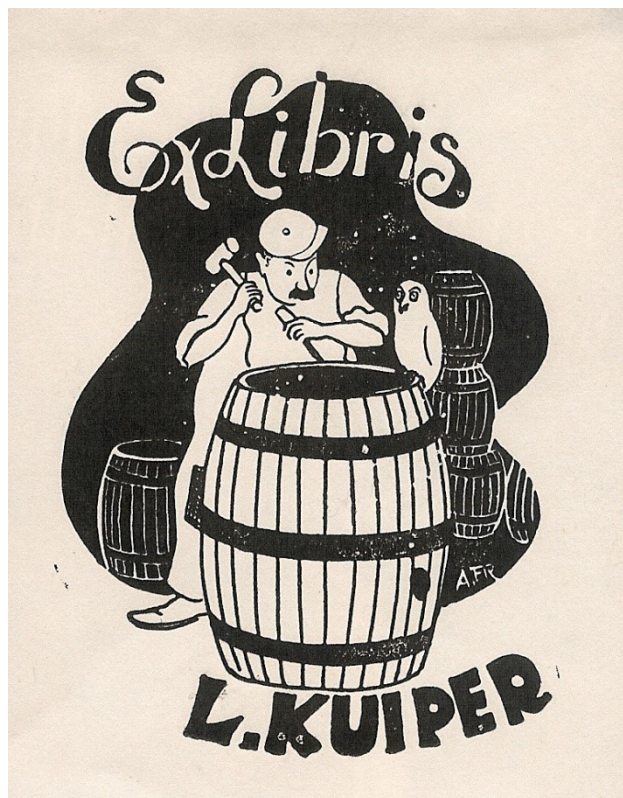

Fig. 12

Exlibris med motiver, der billedligt henviser til ejerens navn som fx en flyvende høg over et gyldent bjerg på Høegh-Guldbergs bogejermærke, bygger på en årelang tradition for "exlibris parlantes". Det samme er tilfældet for hr. Kuipers ugle. Tusinder af bogejermærker er i tidens løb blevet smykket med akademiske symboler som uglen, visdommens fugl, laurbærkrans som symbol på kunst og poesi, olielamper som henvisning til kundskaber og oplysning, bøger som reference til lærdom og viden etc. Overdreven brug har slidt disse symboler op, så stakke

af bøger oplyst af olielamper og garneret med ugler bør undgås.

En sand vin- og bogelsker ville da heller ikke drømme om at vælge så trivielle temaer som exlibrismotiv. Vinens verden er et tag-selv-bord af velegnede motiver som stejle vinmarker, vinstokke og drueklaser, høstarbejdet i marken, dekorative vinpresser og gæringskar, arbejdet i vinkælderen og sidst, men ikke mindst, serveringen og nydelsen af den ædle drik. De flittige satyrer skåret i træ af den estiske grafiker *Lembit Lõhmus* til Eva Maria Wimmer (Fig. 13) er fint et eksempel på et vellykket sort-hvidt motiv fra vinens verden. Det sort-hvide design har mange fordele: den grafiske proces er enklere, udgifterne til trykning er lavere, sort-hvidt passer til de fleste bøger, og erfaringen viser, at man i længden lettere bliver træt af meget kulørte motiver.

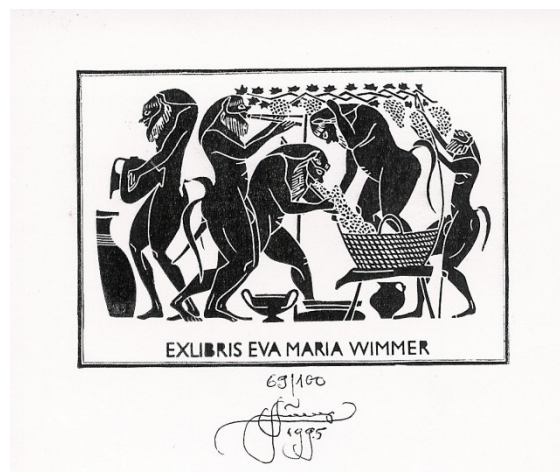

Fig. 13

Regel nr. 5: Undgå akademiske ugler og vælg et levende vinmotiv i sort-og-hvidt.

Størrelsen har betydning

Bogejermærker i farver kan naturligvis også have enkle og kønne motiver som pigen klædt i druer og vinløv; en farvelitografi af den tjekkiske kunstner *Bohumil Kratky* til J.M.A. de Belder (Fig. 14).

Fig. 14

Originalen måler 8 x 12 cm, og det er ikke en ligegyldig oplysning. Til sammenligning havde Dürers træsnit til Willibald en størrelse (14 x 20 cm), der ganske vist gik fint i spænd med datidens folianter, men som ville komme til kort (!) i mange af nutidens bøger. Her passer Kratkys yndige vindronning langt bedre.

Størrelsen har betydning, som spejderne, udsendt af Moses til det forjættede land, noterede da de vendte de tilbage fra Esjkoldalen med en

mægtig drueklase, der måtte flere mænd til at bære på en stang: et meget populært motiv i kunsten, som her er skåret i linoleum til Joachim Kretz af den polske kunstner *Zbigniew Dolatowski* (Fig. 15). Den korrekte placering af et exlibris er forrest i bogen, hvor det med en limstift klæbes fast på bindets inderside. Papir påført lim, som et frimærke, kan ikke anbefales; hvis uheldet og fugten er ude, risikerer man at stå med en ubrugelig blok af sammenklæbede exlibris.

Regel nr. 6: Vælg et exlibrisdesign i passende størrelse (6-7 x 8-10 cm), og klæb dit bogejermærke ind forrest i bogen på bindets inderside med en limstift.

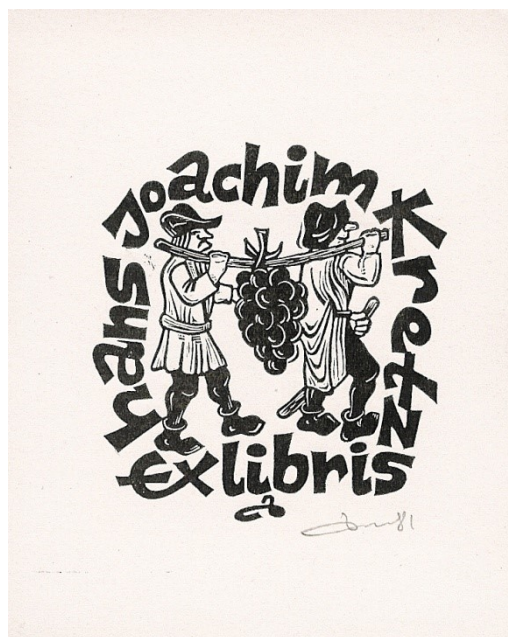

Fig. 15

Den rette mand til jobbet

”Mange vil indvende, at hele brugen af exlibris er en unyttig luksus, et snob-

beri – et skrevet navn, en trykt lap kunne jo gøre samme nytte som et kunstsmykket blad. Vist så. Men af al luksus er skønheden den, vi mindst kunne undvære, især i vort hverdagsliv og vort arbejde”, skrev den svenske kunsthistoriker Axel Romdahl. Når en trykt lap eller et skrevet navn kan gøre same nytte i bogen, og bogejermærkets eksistensberettigelse dermed i det væsentligste er at fryde øjet og pryde bogen, så gælder i høj grad om at finde den rette mand til jobbet med at skabe det kunstsmykkede blad. Medmindre du tilfældigvis selv er en talentfuld kunstner, bør du søge professionel assistance. En mulighed er at lede efter en kunstner, der har erfaring med grafisk arbejde i det begrænsede format.

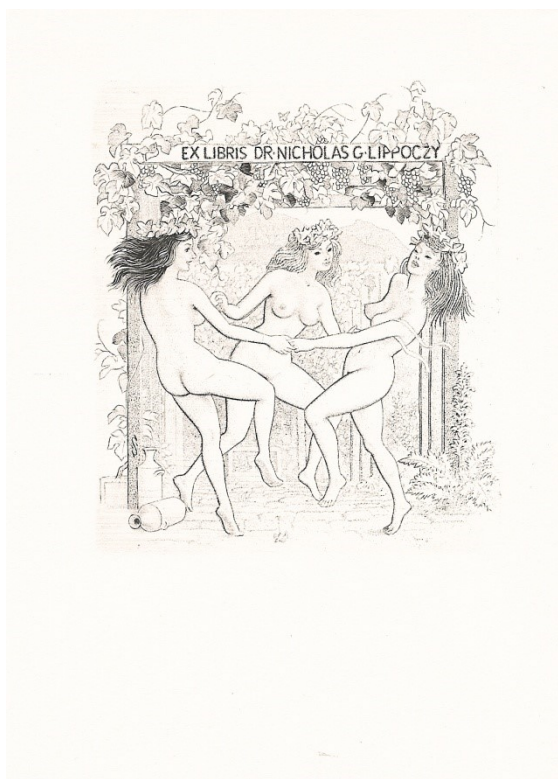

Fig. 16

En sådan kunstner var belgieren *Mark F. Severin*, der skabte sig et verdensry for smukke raderinger som motivet med de tre yndefulde gratier, der danser rundt blandt vinstokkene i Nicholas Lippoczys exlibris. (Fig. 16).

Fig. 17

En anden mulighed er at udnytte den boblende idérigdom i reklamebranchen. Her kræver reglerne at man lytter til kundens ønsker, anvender klarhed og enkelhed i sit billedsprog og prøver at opnå det perfekte med stilsikker anvendelse af sort-hvid og farver samt træning i at tegne perfekte bogstaver. Hvad er summen af disse egenskaber om ikke opskriften på en perfekt exlibristegner som *Per Christensen*: nyd synet af hans afslappede Dionysos, hvis venlige smil møder denne artikels forfatter, hver gang han åbner en af sine vinbøger. (Fig. 17). Dansk Exlibris Selskab har til formål at fremme og udvikle interessen for exlibriskunsten og at højne dens

standard; hjælp til at finde den rette mand (eller kvinde) til jobbet kan findes på foreningens hjemmeside: <http://danskexlibrisselskab.dk>.

Regel nr. 7: Formålet med et exlibris er at sætte bogejerens navn i bogen på en æstetisk måde, så find en dygtig tegner eller grafiker til jobbet med at lave dit exlibris og undgå dilettanteri.

Den ideelle samler

Walter Hamilton definerede den ideelle samler som en gentleman med penge, smag og god tid. Det er i sandhed nyttige egenskaber både for ham, der samler fine vine i kælderen og hende, der samler kostbare bøger i biblioteket, og det er helt uundværlige kvaliteter for kunstsamleren. Hvis det kniber med det første, pengene, kan det at samle på exlibris være en genvej til at skaffe sig grafisk kunst til få penge fra antikvarier og auktioner. Men den mest underholdende metode er at anskaffe sig et eller flere bogejermærker af god kvalitet og så bytte med andre. De vin-exlibris, der illustrerer denne artikel, er valgt ud fra en samling på godt 500 bogejermærker med vinmotiver, som er kommet forfatteren i hænde ved bytteaktiviteter i ind- og udland.

Fem hundrede kan lyde af meget, men antallet blegner ved sammenligning med Norbert Lippoczys samling på mere end 5.000 vin-exlibris, som nu er doneret til vinmuseet i Budapest sammen med ejerens bibliotek på godt 1.000 vinbøger. Et vinmuseum har naturligvis også behov for et exlibris

til at smykke sin bogsamling med. Museo del Vino i Torgiano gav opgaven til den polske kunstner *Andrzej Kot*, som løste den med tegningen af et usædvanligt vin-party blandt vinstokkene (Fig. 18).

Fig. 18

Norbert Lippoczy havde en stor mængde personlige exlibris under sit eget navn som byttemateriale, og at udvælge et enkelt eksempel blandt de mange små kunstværker var vanskeligt. "Vinen er Gudernes skønneste gave til mennesket", hævdede den græske filosof Platon (427-347 f.Kr.); et farvetræsnit med den latinske version af Platons udsagn, "Vinum – Donum Dei", skåret af den tjekkiske kirurg *Otakar Marik* (Fig. 19), blev fundet værdigt til at symbolisere den anerkendelse og respekt, der står om Norbert Lippoczys indsats som exlibriskender og samler.

Regel nr. 8: Bogejermærker af god kvalitet er en sjov og økonomisk overkommelig genvej til at erhverve en samling af grafisk kunst.

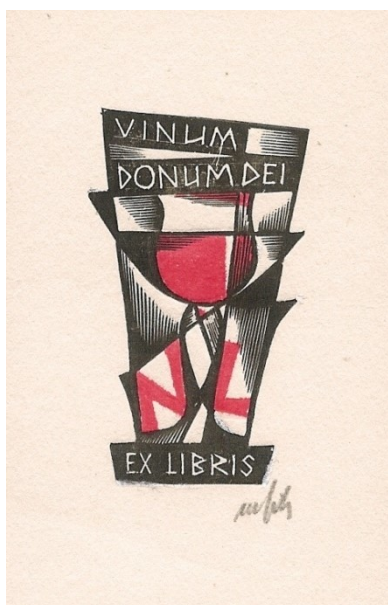

Fig. 19

Bogejermærkernes dragende magt

Allerede på dette tidlige stadium kan du have pådraget dig en uheldig infektion af exlibris-virus.

Fig. 20

Når først samler-ånderne, spærret inde i Marvin Bolotskys radering af den ukrainske kunstner *Konstantin Kalinovych* (Fig. 20), er sluppet ud af flasken, kan du være faldet som offer for bogejermærkernes dragende kraft. Selv om der eksisterer sporadiske rapporter om spontan helbredelse, kendes der ikke nogen sikker kur for exlibris-virus. Så hvis du overvejer at anskaffe dig et bogejermærke, bør du tænke dig om to gange. Du kan stadig nå at modstå den dragende fristelse til at blive mæcen. I vore dage kan vi misunde, men ikke kappes med, renæssancefyrster som Lorenzo de Medici. Men med bestilling af et personligt exlibris hos en nutidig kunstner vil mæcenatet komme inden for rækkevidde af dine økonomiske muligheder.

For hvad er en bog uden læser? I modsætning til tv og film kræver bogen sin læsers fantasi og kulturelle baggrund som aktiv partner. Bogejermærket er et kunstnerisk udsagn om ejerens/læserens smag, kultur og personlighed. Så mens bogen repræsenterer forfatteren, så repræsenterer bogejermærket læseren som den vitale og uerstattelige partner, der gør den læste bog til et komplet kunstværk.

"Exlibrisitis" er en ganske vist kronisk, men heldigvis ikke dødelig tilstand; man kan leve og samle videre i årevis. Fra tid til anden vil tilstanden flamme op og feberen rase ved synet af vidunderlig kleinkunst som Alexander Kerrutts farveætsning af det venetianske karneval skabt af den lettiske kunstner *Natalija Cernetsova*.

Fig. 21

(Fig. 21). Men kom ikke og sig, at du ikke var blevet advaret mod bogejermærkernes dragende magt.

Regel nr. 9: Fascinationen af exlibris kan udvikle sig til en form for besættelse, der indebærer samme

Fig. 22

risiko for svære tømmermænd som den umådeholdne tilbedelse af Bacchus skildret i Jozsef Nechansky's humoristiske radering til Carlo Chiesa. (Fig. 22).

Erik Skovenborg har ved siden af sit arbejde som praktiserende læge plejet sin interesse for den videnskabelige litteratur om vin og helbred, publiceret en lang række artikler og holdt talrige foredrag om emnet for både læg og lærd. Fra 1992 knyttet til Editorial Advisory Board for tidsskriftet *Alcohol in Moderation*. 1994 medstifter af lægeselskabet SMAB – Scandinavian Medical Alcohol Board. Blandt de væsentligste publikationer kan nævnes *In Vino Sanitas* (Bibliotek for Læger,

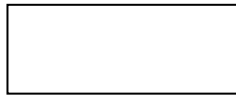
1990) og bogen *Vin og helbred - myter og facts* (Forlaget Klim, 2000). Flittig exlibris-samler med speciale i læge-exlibris og vinexlibris og forfatter til *Exlibris Medicinae* (Ferrosan 1985) og *Vinexlibris* (1991). Mangeårigt medlem af Wayward Tendrils, et internationalt selskab for samlere af vinbøger, og forfatter til en artikel om at samle på vinexlibris: *Bookplates with wine motifs* (Wayward Tendrils Newsletter, 1997).

Erik Skovenborg
Vinexlibris – Wineexlibris – Weinexlibris

udgivet
af Frederikshavn Kunstmuseum
& Exlibrissamling
i 2015

Sætryk af Nordisk Exlibris Tidsskrift
2009 – Hæfte 1-2

Produktion: Frederikshavn Kunstmuseum
Sat med Times New Roman
Oplag: 30 eksemplarer, hvoraf dette har nr.:

Exlibrispublikation 454

© *Text: Erik Skovenborg*
© *Illustrationer: de enkelte kunstnere*

ISBN 978-87-7317-365-7

Besøg vores exlibrisudstilling på nettet

Visit our online book plate exhibition

Besuchen Sie unsere Exlibrisausstellung im Internetz

Visit our online book plate exhibition.

The registration of the extensive collections, of more than 450.000, is an ongoing process.

More book plates will be added on a regular basis.